

Obsah

Na úvod	13
1. KAPITOLA • Opatrovateľstvo	13
1.1 Opatrovateľstvo – teória	14
1.2 Opatrovateľstvo – prax	14
1.2.1 Opatrovateľské potreby, úkony, činnosti	15
2. KAPITOLA • Opatrovateľstvo a vzťah k iným disciplínam	17
2.1. Ošetrovateľstvo, proces	17
2.1.1 Starostlivosť, opatrovanie – vymedzenie	18
2.1.2 Opatrovateľský proces	18
2.1.3 Základná štruktúra procesu	19
2.2 Opatrovateľstvo sa nezaobíde bez poznatkov iných vied	20
3. KAPITOLA • Opatrovateľstvo a práca	23
3.1 Vybrané charakteristiky	23
3.1.1 Práca s ľuďmi	23
3.1.2 Práca v tíme odborníkov viacerých povolání	24
3.2 Fyzická práca	24
3.3 Práca na spoločenskej prestíži povolania	27
3.3.1 Záujem ľudí o rozvoj Komory opatrovateľiek Slovenska	27
4. KAPITOLA • Osoba	29
4.1 Osobnosť – opatrovateľ	29
4.2 Opatrovateľ – vzdelanie	30
4.2.1 Vzdelávanie	31
4.2.2 Ďalšie vzdelávanie	32
4.3 Osoba – klient	33
5. KAPITOLA • PROSTREDIE A PODMIENKY	35
5.1 Životné prostredie	35
5.2 Zariadenie pre seniorov – služby a prostredie	36
5.2.1 Niektoré požiadavky na prostredie zariadení sociálnych služieb	36
5.2.2 Prirodzené rodinné prostredie klienta	37
5.2.3 Opatrovanie a stavebné usporiadanie	37
5.2.4 Pracovné priestory a fyzické bariéry	37
5.3 Prostredie – psychické obmedzenia	38

6. KAPITOLA • Zdravie	39
6.1 Dynamika zdravia	39
6.2 Zdravie poskytovateľa	40
6.2.1 Emočné zdravie poskytovateľa	40
6.2.2 Telesné zdravie poskytovateľa a správanie podporujúce zdravie	41
7. KAPITOLA • Ochrana zdravia pri práci	43
7.1 Zdravie pri práci	43
7.2 Protipožiarna ochrana	45
7.2.1 Úkony starostlivosti o domácnosť a riziká	45
7.3 Prevencia v zariadeniach sociálnych služieb	46
8. KAPITOLA • Rodina	47
8.1 Rodina	48
8.2 Charakteristiky rodiny	49
8.2.1 Súrodenecké vzťahy v rodine a starostlivosť	51
8.3 Funkčná rodina – predpoklad optimálnej starostlivosti, opatrovania	51
8.3.1 Dysfunkčná rodina	52
8.4 Násilie na deťoch v rodinách	52
8.5 Týranie, zneužívanie seniora	54
8.6 Ako sa rodina mení	55
9. KAPITOLA • Opatrovateľ v rodine a etické zretele	57
9.1 Širší pohľad EÚ na opatrovateľskú prácu	57
9.2 Etika starostlivosti o klienta	58
9.2.1 Vybrané náhľady na utváranie vzťahov	59
9.3 Čo pri opatrovaní klienta nemá chýbať	59
9.4 Asistencia klientovi pri vykonávaní sebaopatery	63
9.5 Správanie sa ku klientovi v rodine a k členom rodiny	64
9.6 Podpora klienta pri ochrane jeho práv	64
9.7 Podpora klienta v oblasti starostlivosti o psychiku	64
9.8 Aktivity každodenného života klienta v rodine	65
10. KAPITOLA • Rodina ako prijímateľ starostlivosti	66
10.1 Niektoré črty opatrovania	67
10.2 Profesionálna hranica – opatrovateľ v rodine	68
10.3 Metodika práce s klientom v rodine	72
11. KAPITOLA • Spoločné podmienky pre opatrovateľa a klienta	75
11.1 Posúdenie priestoru a vybavenia na opatrovanie	75
11.2 Metodika – postup	76

11.2.1 Izba opatrovaného a úkony	77
11.2.2 Úkony – úprava postele a starostlivosť o klienta	79
11.2.3 Kuchyňa a potrebné plochy	79
11.2.4 Kúpeľňa, WC – úkony opatrovania	80
11.3 Terénna opatrovateľská pracovná taška	80
11.4 Priestory na aktiváciu a oddych	81
11.5 Zoznam činností, ktoré sú posudzované pri odkázanosti klienta.	82
12. KAPITOLA • Rodina ako poskytovateľ starostlivosti	85
12.1 Proces pred rozhodnutím o opatrovaní člena rodiny.	85
12.2 Rodina a klient/dieťa.	86
12.3 Rodina a klient ŤZP	87
12.4 Rodina a klient senior.	87
12.5 Pomoc pre rodinu pri starostlivosti, opatrovaní	88
12.6 Rodina a zabezpečovanie dodržiavania liečebného režimu	88
12.7 Kombinovaná forma opatrovania klienta v rodine.	89
13. KAPITOLA • Úkony dodržiavania liečebného režimu v domácom prostredí.	90
13.1 Glykémia a cukrovka	90
13.2 Kontrola glykémie glukomerom	91
13.3 Aplikácia liečiva subkutánne	92
13.4 Užívanie a aplikácia liečiva.	93
13.4.1 Formy liekov.	94
13.4.2 Účinky liekov	95
14. KAPITOLA • Oblasť opatrovania – komunikácia, pohybovanie sa, vitálne funkcie	96
14.1 Komunikácia	96
14.2. Orientácia psychická	99
14.3 Opis orientácie, komunikácie a štruktúry	100
14.4 Pohybovanie sa	101
14.4.1 Imobilný klient.	101
14.4.2 Polohovací plán	103
14.4.3 Prevencia, starostlivosť o pohodlie a bezpečnosť u ležiaceho klienta.	105
14.5 Udržiavanie životných funkcií.	106
14.5.1 Udržiavanie primeranej teploty a meranie telesnej teploty	107
14.5.2 Meranie pulzu	109
14.5.3 Tlak krvi a meranie	109
14.5.4 Meranie dychu	110
14.5.5 Meranie hmotnosti	110
14.5.6 Meranie telesnej výšky	111

14.6	Prejavy, ktoré určujú neodkladnú starostlivosť	111
14.6.1	Resuscitácia, predlekárska prvá pomoc	112
15.	KAPITOLA • Sebaobslužné úkony	115
15.1	Koža	115
15.1.1	Podpora sebaopatery u klienta	117
15.2	Hygienická starostlivosť	117
15.2.1	Starostlivosť o kožu klienta – ranné a večerné umývanie tela, celkový kúpeľ	120
15.3	Starostlivosť o klienta pri preležanine	123
16.	KAPITOLA • Jedenie, pitie, výživa	125
16.1	Výživa	125
16.2	Ľudské telo a spracovanie potravy	127
16.3	Kvalita každodenného jedenia klienta	128
16.4	Požiadavky na prípravu jedla a technologické spracovanie	130
16.5	Príjem tekutín	131
16.6	Stolovanie	132
16.6.1	Asistencia klientovi	133
16.6.2	Kŕmenie klienta	135
16.6.3	Zabezpečenie prenosových nádob, riadu	137
17.	KAPITOLA • Starostlivosť o klienta – vyprázdňovanie	139
17.1	Posúdenie	139
17.2	Ľudské telo a vylučovanie moču	139
17.3	Zabezpečovanie podmienok vyprázdňovania	140
17.3.1	Starostlivosť o klienta v spojitosti s vyprázdňovaním močového mechúra	141
17.3.2	Záznam	141
17.4	Hygienické vyprázdňovanie ležiacich klientov	142
17.5	Ľudské telo a vyprázdňovanie hrubého čreva	145
17.6	Klyzma	146
18.	KAPITOLA • Obliekanie, vyzliekanie; obúvanie, vyzúvanie a starostlivosť o bielizeň. .	147
18.1	Klient	147
18.2	Starostlivosť o bielizeň, pranie, sušenie, žehlenie	148
18.3	Starostlivosť o domácnosť	149
18.4	Bežné upratovanie v domácnosti	150
19.	KAPITOLA • Spánok, oddych	152
19.1.	Oddychovanie cez deň	152
19.2	Starostlivosť o spánok seniora	153
19.2.1	Zabezpečovanie podmienok spánku	153

20. KAPITOLA • Zamestnávanie sa	156
20.1 Zamestnávanie sa – aktivácia, integrácia, podpora	156
20.2 Metodika činností – klient/starší vek	157
20.3 Metodika činností – klient/dieťa, žiak, mladý vek	159
20.3.1 Spolupráca s organizáciami	160
20.4 Inštitúcie – vzdelávanie, sociálna oblasť, individuálne plány	160
20.5 Záujmové činnosti.	161
20.6 Zásady a metódy	162
20.7 Upevňovanie návyku sebaobslužných činností.	163
21. KAPITOLA • Rola muža, ženy, rodina a spoločenské aktivity	167
22. KAPITOLA • Starostlivosť o bezpečnosť vlastného prostredia	170
22.1 Predchádzanie pádom	170
22.1.1 Prevencia pádu zo strany opatrovateľa	171
22.1.2 Nepokojný klient	171
22.1.3 Napätie vo vzťahoch ako rizikový faktor	172
22. KAPITOLA • Využívanie životných skúseností. Biografia	174
23.1 Biografia	174
23.1.1 Štruktúra biografie.	175
23.2 Postup vypracovania záznamu	176
23.3 Individuálny plán (zákon č. 448/2008 Z. z.)	177
23.4 Dokumentácia v opatrovatelstve	177
23.5 Individuálny plán opatrovania.	178
23.5.1 Plán aktivít a integrácie u klienta v prirodzenom prostredí	178
24. KAPITOLA • Vývoj a smerovanie	179
24.1 Niektoré otázky súčasnej problematiky opatrovatelstva	179
24.2 Pracovné pozície opatrovateľa súvisiace s dosiahnutým vzdelaním.	179
24.3 Samozamestnanie, podnikanie	180
24.4 Rozpoznanie úrovne dosiahnutého vzdelania a klasifikácie	181
24.4.1 Slovenský kvalifikačný rámec (SKR) 5; Európsky kvalifikačný rámec (EKR) 5	181
24.4.2 Slovenský kvalifikačný rámec (SKR) 4; Európsky kvalifikačný rámec (EKR) 4	182
Štúdium	183
Kurzy opatrovatelstva a kurzy opatrovania detí/220 hodín.	184
Zoznam použitej literatúry.	185